

УДК 347.77.78:004.738.5 (045)

ІЗБАШ О.О., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін Національного університету “Одеська морська академія”.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Анотація. У статті розглядається сучасний погляд на мистецтво у цифровому просторі та питання регулювання інтелектуальної власності у зв'язку з цим феноменом. Автор розкриває поняття блокчейну та невзаємозамінного токена, їх розвиток та вплив на права творців. Зараз перед цифровими художниками існує багато викликів. Одним із них є те, що предмети цифрового мистецтва можна легко копіювати, і робити це скільки завгодно. Так, багато хто скаже, що можна просто зберегти собі картинку й таких збережених копій може бути безліч, які не відрізняються від оригіналу. Але є один нюанс, а вірніше можливість, яку дає саме NFT – це право володіти оригінальною версією роботи. Це наче мати оригінал картини, яку виставлено в Луврі, а інші репродукції й копії поза його межами будуть лише популяризувати та збільшувати вартість цієї роботи, адже вона ставатиме більш впізнаваною. Отже, NFT дозволяє зафіксувати ваші інтелектуальні права, що підтверджуються в блокчейні. Застосування NFT може стати новим інструментом у сфері менеджменту інтелектуальної власності, сформувати нові можливості для ринку та його учасників, зробивши його зручнішим, адже операції з токенами дешеві, прості і швидші, ніж операції з реальними об'єктами, до яких вони прив'язані. Варто зауважити, що ажіотаж навколо використання NFT не створює революцію в мистецтві, комп'ютерних іграх чи самій інтелектуальній власності, але воно дає суттєві нові можливості, які заслуговують уваги.

Ключові слова: блокчейн, невзаємозамінний токен, інтелектуальна власність.

Summary. The article examines the modern view of art in the digital space and the regulation of intellectual property in connection with this phenomenon. The author reveals the concept of blockchain and non-fungible token, their development and impact on the rights of creators. There are many challenges for digital artists today. One of them is that digital art objects can be easily copied as many times as you want. Yes, many will say that you can just save a picture and such saved copies would not differ from the original. But there is one nuance, or rather the opportunity provided by NFT – it's the right to own the original version of the work. It is like having an original painting on display at the Louvre, and other reproductions and copies outside it will only promote and increase the value of this work, as it will become more recognizable. Therefore, NFT allows you to capture your intellectual property rights, which are confirmed in the blockchain. The use of NFT can be a new tool in the field of intellectual property management, creating new opportunities for the market and its participants, making it more convenient, because transactions with tokens are cheap, simple and faster than transactions with real objects to which they are tied. It is worth noting that the hype surrounding the use of NFT does not revolutionize art, computer games, or intellectual property itself, but it does offer significant new opportunities that deserve attention.

Keywords: blockchain, non-fungible token, intellectual property.

Аннотация. В статье исследуется современный взгляд на искусство в цифровом пространстве и регулирование интеллектуальной собственности в связи с этим явлением. Автор раскрывает концепцию блокчейна и невзаимозаменяемого токена, их развитие и влияние на права создателей. Сегодня перед цифровыми художниками стоит много вызовов. Один из них заключается в том, что объекты цифрового искусства можно легко копировать и делать это сколько угодно. Да, многие скажут, что можно просто сохранить картинку и таких сохраненных копий может быть много, не отличающихся от оригинала. Но есть один нюанс, а точнее возможность, которую предоставляет NFT – это право владеть оригинальной версией произведения. Это похоже на то, что оригинал картины выставлен в Лувре, а другие репродукции

и копии за его пределами будут только повышать ценность этой работы, поскольку она станет более узнаваемой. Таким образом, NFT позволяет вам зафиксировать ваши права интеллектуальной собственности, которые подтверждены в блокчейне. Использование NFT может быть новым инструментом в области управления интеллектуальной собственностью, создавая новые возможности для рынка и его участников, делая его более удобным, потому что транзакции с токенами дешевле, проще и быстрее, чем транзакции с реальными объектами, с которыми они связаны. Стоит отметить, что шумиха вокруг использования NFT не революционизирует искусство, компьютерные игры или интеллектуальную собственность, но предлагает значительные новые возможности, заслуживающие внимания.

Ключевые слова: блокчейн, невзаимозаменяемый токен, интеллектуальная собственность.

Постановка проблеми. Основну цінність фізичного предмета мистецтва представляє можливість довести право на його володіння, і де-небудь цей предмет продемонструвати, що більш ніж реально в цифровому світі. Тому група зацікавлених цифрових художників негайно почала експериментувати. З'явилися платформи для публікації цифрового мистецтва: SuperRare, Known Origin, MakersPlace і Rare Art Labs, а такі художники, як JOY і Josie використовували смарт-контракти, створивши собі справжній бренд.

2020 став роком активного розвитку для індустрії NFT-токен (англ. – *nonfungible tokens*) – “невзаємозамінних токенів”^{*}. NFT – це унікальний, невзаємозамінний запис в блокчейні, свого роду віртуальний “цінний папір” в цифровому світі, вартість якого визначається її творцем, що підтверджує право власності на цифровий актив. Це новий рівень у менеджменті інтелектуальної власності, що пов'язаний з новими технологіями, від темпу розвитку яких сучасне законодавство декілька відстає. Аби скоротити відстань між нормами права у сфері інтелектуальної власності та новими розробками у цифровому просторі, а також уніфікувати законодавство на міжнародному рівні, в мовах відсутності кордонів у цифровому електронно-інформаційному середовищі, необхідно не тільки вивчити явище блокчейнів, токенів та їх алгоритм існування та взаємодії, але й виявити переваги та недоліки digital-системи регулювання та захисту прав авторів творів мистецтва, а також закріпити єдині правила для цього явища.

Технологія була створена в 2017 р. на основі смарт-контрактів блокчейна Ethereum. У них може бути тільки один офіційний власник одночасно, і вони забезпечені блок-ланцюжком Ethereum – ніхто не може змінити запис про право власності або скопіювати, вставити новий NFT, підкреслюється на сайті [//www.ethereum.org](http://www.ethereum.org).

Результати аналізу наукових публікацій. NFT-технологія є дуже молодою, але стрімко набуває популярності та відкриває нові можливості для художників для маркування, переходу та захисту інтелектуальної власності. Наукові дослідження в цій сфері представлені в основному у вигляді стислого огляду вузьких спеціалістів або аналітиків, які мають подекуди ще й протилежні погляди на переваги та недоліки нових розробок системи блокчейнів та їх вплив на права авторів. Через технічні

---

^{*} Прим. від ред. Токен (англ. *token* – “ключ, символ; жетон”) – термін, що має кілька значень: монетовидний жетон, що використовується в якості заміника грошей; щодо криптовалюти – одиниця обліку, призначена для представлення цифрового балансу в деякому активі; щодо інформаційної безпеки – обладнання у вигляді USB-брелока, призначеного для авторизації користувача, захисту електронної переписки, безпечного дистанційного доступу до інформаційних ресурсів, зберігання даних. “Невзаємозамінний токен” – це токен, який містить ідентифікаційну інформацію, записану в смарт-контрактах. Визначає та надає право власності на цифрове мистецтво й дозволяє творцеві зберігати й записувати авторські права. Токени, а отже, і твори цифрового мистецтва, можна купувати й продавати точно так само, як і фізичні здобутки.

характеристики NFT нелегко зіставити з існуючими концепціями власності, оскільки вони відносяться до цифрових об'єктів. Це має важливі юридичні наслідки щодо передачі права власності на авторські права.

Оскільки велика частина цифрового контенту, пов'язаного з транзакціями NFT, відноситься до творчого вираження, виникає питання, як розглядати NFT з точки зору закону про авторське право, зокрема, щодо відповідного законодавства ЄС.

Метою статті є оцінка застосування блокчейн-технології у сфері мистецтва, а також огляд міжнародного досвіду у формуванні правових напрацювань у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. На початку березня в Брукліні публічно спалили картину *Morgans (White)* відомого вуличного художника Бенксі. Картину спалив представник блокчейн-компанії *Injective Protocol*, який особисто купив її за \$95 тис. Знищене творіння Бенксі конвертували в токен, який був тут же виставлено на аукціон і проданий в чотири рази дорожче – за 228,69 ETH^{**} (більше \$380 тис. США). Акт спалення картини Бенксі став одним з перших відомих випадків перетворення фізично існуючого об'єкта мистецтва в “nonfungible tokens” або NFT.

Блокчейн (буквально “ланцюг з інформаційних блоків”) – технологія, що лежить в основі роботи криптовалюти. Вона організовує базу даних, що складається з ланцюжка блоків, в кожному з яких зберігається інформація про попередній блок. Ця база даних децентралізована, тобто зберігається вона на всіх комп'ютерах учасників системи, так само, як і всі вчинені транзакції відображаються відразу на всіх комп'ютерах. Цю систему складніше зламати, вона прозора і надійно захищена.

О. Сальников, співзасновник і директор по продукту *Rarible*, називає блокчейн-технологію рішенням проблеми відсутності права власності на інформацію в Інтернеті.

Сама технологія блокчейн не нова, але її активна інтеграція в світ мистецтва почалася недавно, і за останні кілька років з'явилося безліч стартапів, які використовують блокчейн-інструменти для підтвердження автентичності та унікальності творів цифрового мистецтва, продажі традиційних предметів мистецтва в індивідуальне або колективне володіння. Перша платформа для сертифікації творів мистецтва *Verisart* була запущена в 2015 році британським підприємцем і колекціонером Р. Нортон (раніше співзасновником платформи *Sedition art* для діджитал-художників і директором *Saatchi Online*).

Один з найдорожчих в світі художників Д. Херст зробив крок в сторону блокчейна і виставив на онлайн-платформі *Heni Leviathan* серію з восьми принтів “*The Virtues*”, що зображують квітучі вишневі дерева. Кожен принт був оцінений в \$3000 США, а покупці вперше могли оплатити покупку творів криптовалютою *Bitcoin* або *Ethereum*. Принти названі за переліком чеснот етичного кодексу самураїв – *Justice, Courage, Mercy, Politeness, Honesty, Honor, Loyalty, Control*.

Для того щоб перенести твори мистецтва в блокчейн, його потрібно “токенізувати”. Зробити це можна двома способами – випустити один токен для одного твору або розбити твір на кілька токенів, що дозволяють продати його в колективне володіння. Припустимо, ви художник, який займається *digital*-мистецтвом та викладає свої твори в інстаграм, у вас достатня кількість фоловерів (читачів) і до вашої творчості проявляє інтерес художнє співтовариство. Для продажу робіт ви можете піти традиційним шляхом через галерею (яка візьме комісію від продажу вашої роботи), а можете самостійно “токенізувати” твір на одному з криптомаркетплейсів, призначити йому ціну і дочекатися покупця.

---

^{**} Прим. від ред. ETH – цифрові гроші, скорочене позначення криптовалюти *Ethereum*.

Покупець NFT-об'єкта отримує блокчейн-сертифікат, що зберігається в цифровому гаманці і підтверджує володіння об'єктом. Інформація про це володіння і про всі його подальші зміни буде доступна всім учасникам системи, відкрито і прозоро. Сам твір мистецтва, будь то анімація, картинка або відео, при цьому продовжує жити в Інтернеті в загальному доступі.

Основними майданчиками для продажу і покупки є криптомаркетплейси і онлайн-платформи, навколо кожної з яких формується спільнота зацікавлених колекціонерів.

У 2017 році в США М. Лібманом і А. Алехіним була заснована “Snark Art” – технологічна лабораторія і платформа для створення творів мистецтва, що використовує блокчейн як креативне середовище. Найвідоміший кейс з'єднання IT-технологій з мистецтвом – арт-проект 2018 року 89 Seconds Atomized зі знаменитою художницею Ів Суссман. Її 10-хвилинна відеоробота, що заснована на картині Веласкеса “Меніни”, знаходиться в колекціях кількох світових музеїв, але виставляється досить рідко. Snark Art запропонували художниці розбити твір на 2000 фрагментів-атомів і поекспериментувати з концепцією колективного володіння арт-об'єктом. Так, відеоробота вартістю \$200 тисяч США була розділена на шматочки екрану розміром 20/20 пікселів вартістю всього \$100 США. Щоб подивитися роботу цілком, власники фрагментів повинні домовитися між собою і “позичити” атоми у інших учасників.

Rarible – один з провідних майданчиків для створення NFT і торгівлі ними, була організована в 2019 році О. Фаліним і О. Сальниковим. У лютому цього року американська актриса Л. Лохан випустила свій токен з початковою ціною \$59,4 тисячі США (33 ETH), заявивши, що вірить в фінансову децентралізацію світу, а біткоїни – це його майбутнє.

The Art Exchange – платформа, орієнтована на тих, хто хоче купувати традиційне мистецтво, що відрізняє його від перерахованих вище майданчиків, націлених все-таки на Діджитал-арт. Його засновниця, видавець The Art Newspaper І. Баженова сама збирає класичне мистецтво, тому вирішила створити інструмент, що дозволяє знизити “поріг входу” в середовище колекціонерів і дати більш широкій аудиторії доторкнутися до володіння визнаними шедеврами. Тут можна стати співвласником творів Ботічеллі або Рембрандта, такий цифровий актив не втратить ліквідності, а токен може бути переданий у спадок. Самі картини при цьому продовжують подорожувати по виставках, як це часто відбувається з роботами з приватних колекцій – власники іноді їх і не бачать.

Malevich – придуманий заступником глави аукціону Philips С. Марич блокчейн-проект працює по краудфандінговій моделі і пропонує користувачам інвестувати в “матеріальний” твір мистецтва на стадії його створення, тобто на виручені гроші художник створює роботу для майбутньої виставки. А учасники одержують токен з правами на роботу, який в разі успіху твору можна буде продати дорожче. Можна і просто придбати Artwork token робіт Є. Антуф'єва, П. Пепперштейна або К. Бранкузі, які фізично залишаються доступні для публіки в музеї або галереї, а ви будете знати, що цей твір з вашої колекції.

25 лютого цифровий художник М. Вінкельман, відомий як Beeple, виставив на аукціоні Christie's роботу “Everydays: the first 5000 days”, існуючу як NFT-об'єкт і представляє собою колаж з 5000 унікальних зображень, які з 2007 по 2021 рік він щодня викладав в свій інстаграм. Аукціон завершився 11 березня, а ставки перевищили позначку \$3 млн. США. Christie's став першим зі світових аукціонних будинків, які виставили на торги NFT-арт-об'єкт, що стало певним визнанням нової технології авторитетним гравцем арт-ринку і вивело її в мейнстрім.

Ще раніше, в жовтні 2020 року колекціонер Пабло Родрігес-Фрайле придбав аутентифіковане на блокчейні 10-секундне відео “Beeple” з лежачим на траві намальованим гігантським тілом Дональда Трампа за \$67 тис. США, а в кінці лютого цього року продав його за \$6,6 млн. на аукціоні Nifty Gateway.

Співачка і подруга I. Маска Grimes нещодавно виставила на тому ж Nifty Gateway колекцію цифрових артефактів і заробила \$6 млн. США від продажу десяти об’єктів. Основну частку продажі склали два лоти “Earth” і “Mars” – короткі відео з оригінальними саундтреками, у кожного є тисячі копій, на торгах було продано близько 700 примірників на загальну суму \$5,18 млн. США. Унікальне відео “Death of the Old” з літаючими під пісню “Grimes” ангелами було продано за \$389 тисяч США і стало найдорожчим об’єктом аукціону. Торги тривали всього двадцять хвилин після того, як “Grimes” оголосила про них в своєму твіттері.

За даними Nonfungible.com, в 2020 році обсяг продажів на ринку NFT перевищив \$350 млн. і виріс майже на 300 % в порівнянні з 2019-м. Є передумови вважати, що в 2021 році це зростання продовжиться.

У багатьох традиційних колекціонерів принцип NFT-мистецтва викликає сумніви і скепсис, бо, по суті, ти володієш не фізичним об’єктом, який можна повісити вдома на стіну або виставити на виставці, а самим “правом володіння” зображенням, яке цілком може знаходитися в вільному доступі в мережі.

Важко судити про частку сірого ринку мистецтва, але очевидно, що блокчейн-технології зроблять транзакції мистецтва більш прозорими. Для самих художників стежити за подальшим переміщенням робіт по світу стане безумовним бонусом (зібрати ранні роботи для ретроспективи зрілому художнику сьогодні дуже важко, а блокчейн дозволить залишатися в контакті з останнім власником), і крім того NFT стане революційною технологією в області авторських відрахувань: платформа Rarible, наприклад, дозволяє закласти в угоду відсоток відрахувань художнику при наступних перепродажах – наприклад 10 %, які художник буде отримувати кожного разу, як хтось з вигодою перепродасть його роботу.

Власник NFT може розпоряджатися токеном як завгодно, в тому числі перепродувати його. Поки що це відбувається мало коли – ринок невзаємозамінних токенів знаходиться на самому ранньому етапі свого розвитку, тому кількість перепродажів NFT залишається незначною. Повноцінної біржової інфраструктури для вторинного обігу токенів поки не існує, і це може впливати на формування справедливої вартості виставлених на продаж NFT.

Через відсутність достатнього числа верифікованих майданчиків з прозорим механізмом перепродажів, скептики критикують NFT-активи. Рідкісні угоди, які здійснюються на вторинному ринку, як правило, проходять в рамках аукціонів, що значно розтягує у часі процес їх покупки або продажу.

На тлі цього серйозною проблемою стає “воштрейдинг” (англ. – Wash Trading) – таким терміном описують ситуацію, при якій продавець штучно завищує торговельну активність з токеном, купуючи і продаючи актив у самого себе. Це досить поширене явище на криптовалютному ринку, наприклад, зовсім недавно біржа “Coinbase” виплатила штраф розміром \$6,5 млн. США за такі дії з боку своїх користувачів і навіть одного зі своїх співробітників.

На ринку NFT ця проблема ускладнюється ще й тим, що оцінити масштаби такої форми шахрайства вкрай важко – ринок поки занадто малий, щоб можна було легко відстежувати такі операції. Проте такі випадки вже були зафіксовані, наприклад,

аналітики Nonfungible помітили, як за допомогою воштрейдингу завищували вартість персонажів в іграх “Blockchain Cuties” і “CryptoKitties”.

Ще одна причина поширення воштрейдингу на ринку NFT пов’язана з можливістю отримувати керуючі маркери за активну участь в роботі платформи – саме за такою схемою працює проєкт Rarible. Творці Rarible не відкидають цю проблему – за словами творця маркетплейсу О. Сальникова, більше 40 % від загального обсягу угод з NFT на загальну суму \$750 тис. США, що скоєні в серпні 2020 року, були так чи інакше пов’язані з воштрейдингом. За його словами, щоб знизити цю частку, платформа поступово підвищує розмір комісій за транзакції.

Від того, чи зуміють учасники ринку вирішити ці проблеми, багато в чому буде залежати його доля. До ринку NFT починають придивлятися американські регулятори, а юристи вже висловлюють побоювання, що NFT може чекати доля Bitcoin-ETF. Новому інструменту потрібно довести, що він може використовуватися не тільки в спекулятивних цілях. Розвиток вторинного ринку з зрозумілими правилами гри може стати першим кроком у цьому напрямку.

Закон і мистецтво часто доповнюють один одного, особливо зараз, з появою технології блокчейна, що може грати ключову роль в таких питаннях, як доказ походження, а так само створення правових рамок пайового володіння творами мистецтва. І з цією метою першопроходець в області смарт-контрактів, OpenLaw, щойно запустив систему, на основі блокчейн, для допомоги художникам в безпечному контролі й отриманні прибутку від інтелектуальної власності, що, без сумніву, буде цікаво багатьом юристам, а не тільки тим, хто займається мистецтвом.

Технологія блокчейн широко пов’язана з обміном взаємозамінними цифровими активами, від платіжних систем, таких як Zcash (ZEC) і Libra, до платформ, таких як Ethereum і Substrate, з використанням так званих взаємозамінних (англ. – *fungible*) токенів. Предмет, що є замінним, взаємозамінний з іншим ідентичним предметом.

Однак невзаємозамінні токени (NFT) не мають подібної властивості. Хоча ця особливість може здатися непрактичною, особливо з урахуванням торгової корисності токенів, вона дуже бажана, якщо метою є захист вартості активу. З цієї причини NFT-токени зробили революцію у володінні предметами мистецтва та праві інтелектуальної власності. Одна з причин, по якій блокчейни настільки потужні, полягає в тому, що вони дозволяють нам визначати і забезпечувати дотримання меж і прав власності без залежності від централізованої, застарілої державної системи обліку.

Ці можливості дають надію на відкриття нових ділових можливостей для художників і працівників медіаіндустрії, де поширення вільно доступних цифрових копій підриває здатність власників контенту монетизувати і поширювати творчі роботи, за винятком часто спотворених моделей реклами.

Нові стандарти NFT в поєднанні з інструментами, створеними OpenLaw, будуть підтримувати поширення ліцензійних угод, заснованих на розумних контрактах, ліцензійних платежів та інших угод з управління і монетизації створення робіт. З OpenLaw і NFT сторони отримують можливість маркувати виняткові та невиключні права інтелектуальної власності поряд з іншими правами власності та гарантувати, що ці права криптографічно пов’язані з одним або кількома юридично обов’язковими угодами.

Після завантаження в IPFS художник може створити необмежену кількість ліцензійних прав, включаючи видачу токенованих невиключних ліцензій і частин пайового володіння для даного твору мистецтва. Власність і права власності, що представлені NFT-токеном, можуть включати в себе різні класи власності, ліцензійні права та права на перепродаж роялті в оригінальному творі мистецтва.

Інструменти OpenLaw відкривають нові можливості для пайового володіння творами мистецтва. Наприклад, якщо художник вирішує продати частку володіння в своєму цифровому творі мистецтва, при цьому кожна дрібна частка становить 1 % володіння, він тепер може це зробити. Прив'язуючи смарт-контракти до токену, художник може забезпечити постійне отримання роялті (тобто 10 % від ціни продажу) кожен раз, коли токенизована ліцензія передається іншому покупцеві.

Використовуючи комбінацію коду та розумного контракту, що підтримує NFT, художники мають можливість отримувати роялті при перепродажі відповідно до вимог Європейського Союзу (відповідно до Директиви 2001/84/ЄС) та Сполученого Королівства (відповідно до Положення про право інтелектуальної власності художників від 2006 року).

NFT також використовується для представлення ліцензійних прав. Прикріплюючи метадані до токену та посилаючись на метадані в положеннях і умовах для кожної ліцензії в створеній угоді OpenLaw, токени можуть представляти невиключні ліцензійні права, що можна вільно продавати, купувати і перепродавати, як і будь-які інші криптографічні активи.

Самі по собі умови смарт-контрактів, які застосовуються при токенизації цифрових активів, можуть бути цілком звичними для законодавства з інтелектуальної власності більшості юрисдикцій (щодо переходу прав, виплати винагороди, наданням дозволу на певні види використання та контролю за таким використанням). Тому забезпечення відповідності вимогам та нормам поширення творів як об'єктів авторського права із національними законодавствами за допомогою NFT – не критична проблема. Але все ж вона потребує уваги та вирішення. Особливо це стосується визначення правової природи самого токену як цифрового активу. Зважаючи, що “можна токенизувати все”, інколи проблематично визначити його як нематеріальний/цифровий актив, майнові права чи цінні папери. Чи можна їх лише конвертувати у валюту, чи використовувати як самостійний об'єкт (для інвестування, кредитування, чи включення в статутний капітал підприємств)? Однозначних відповідей на ці запитання сьогодні немає.

В Україні токенизація активів не є популярною й достатньо розвиненою, оскільки існують особливості законодавчої бази. Позитивними зрушеннями в цьому напрямку можемо вважати прийняття Верховною Радою України в першому читанні законопроекту “Про віртуальні активи” № 3637. Законопроект передбачає зміни, що застосовуються до правовідносин, що виникають у зв'язку з обігом віртуальних активів в Україні, визначає права та обов'язки учасників ринку, засади державної політики у сфері обігу віртуальних активів.

Висновки.

Оскільки ми живемо в цифрову епоху, існує нагальна потреба швидко адаптуватися до змін та впроваджувати нові інструменти, які допомагають оцифрувати та зберігати активи, які представляють для нас цінність. Прийняття вищезгаданого законопроекту – впевнений крок на шляху до цього!

Варто зазначити, що застосування інструменту NFT важливо для авторського права не через зміну парадигми та основ інтелектуальної власності, а через створення для авторів та правовласників нових можливостей безпечної та вигідної дистрибуції своїх творів.

NFT відкриває великі можливості для діджитал-художників для продажу своїх творів, але водночас розмиває поняття експертності стосовно художників. Чи спростить платформа процедуру входу на арт-ринок художникам-початківцям?

Слід зазначити, що деякі фахівці вважають, що NFT не зовсім відповідають нормам закону про авторське право. Проте, як і у випадку з будь-якою появою нових технологій, які отримують достатнє суспільне визнання, вони надають можливість переглянути основні доктрини Закону про авторське право, такі як володіння, розповсюдження, вичерпання, перепродаж та управління колективними правами.

У певному сенсі NFT представляють собою концепцію мета-володіння, яка спирається на код, що дозволяє здійснювати цифрове поширення, подібне володіння, вичерпання ресурсів, перепродаж за винагороду і примусове виконання в контексті системи, заснованої на блокчейні. При цьому NFT пропонують творцям привабливу нову модель винагороду. Однак здебільшого аффорданс NFT не супроводжується відповідними юридичними наслідками в тому, що стосується Закону про авторське право. Це створює серйозні проблеми для творців, інших правовласників і користувачів, якщо вони очікують, що транзакція NFT в блокчейні буде відображати транзакцію поза мережею для еквівалентної роботи. Разом з проблемами, пов'язаними з можливістю неправильної атрибуції (і пов'язаними з цим проблемами автентичності), а також з порушенням виняткових і немайнових прав.

Незважаючи на недоліки, починається нове майбутнє цифрового мистецтва, яке обіцяє допомогти зменшити викривлення першої Інтернет-хвилі і забезпечити більшу компенсацію для художників по всьому світу. За допомогою OpenLaw і NFT творці контенту мають більше можливостей, що, в свою чергу, повинні допомогти створити більш справедливий і не просто творчий ландшафт в дусі Web 3.0.

Використана література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.93 р. № 3792-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
2. Лиханова Елена. Что такое NFT? Криптоискусство в вопросах и ответах. URL: <https://rb.ru/story/nft-wat>
3. Протокол. URL: https://protocol.ua/ru/realii_hhi_veka_zashchita_avtorskih_prav_s_pomoshchyu_ai_to_be_continued
4. Цьвок Данило. Що таке NFT і як продати цифрове мистецтво за мільйони. URL: <https://ain.ua/2021/03/18/nft-renesans-abo-yak-prodati-cifrove-mistectvo-za-miljoni>
5. Peter Mezei, Joao Pedro Quintais, Alexandra Giannopoulou, Balazs Bodo. The Rise of Non-Fungible Tokens (NFTs) and the Role of Copyright Law. URL: <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2021/04/22/the-rise-of-non-fungible-tokens-nfts-and-the-role-of-copyright-law-part-ii>

~~~~~ * * * ~~~~~